

Behovsanalys

Njupkärrs skola Idrottshall

1 Varför behöver något göras?

1.1 Bakgrund

I samband med förstudiebeställning om en ny skola vid Njupkärr så är behovet av en idrottshall identifierat. Kultur- och fritidsförvaltningen ser att ett växande Tyresö innebär att efterfrågan på idrottsanläggningar och ytor för fysisk aktivitet kommer att öka.

Enligt Riksidrottsförbundet¹ visar forskningen att idrottsanläggningar har stor potential att främja samhällsnyttan. Närheten till anläggningar/idrottsmiljöer har flera positiva hälsoeffekter och behöver därför vara en naturlig del av samhällsplaneringen. Ett rikt utbud av anläggningar och idrottsmiljöer i varje kommun skapar valmöjlighet till idrott.

Tyresö kommun disponerar, sköter eller upplåter olika idrottsanläggningar av varierande art. Detta innefattar idrottsplatser, idrottshallar, gymnastiksalor i skolor och anläggningar dedikerade för spontanidrott. Hallar för olika idrottsaktiviteter tar ofta stor plats och kräver stora investeringar. Det är därför av stor vikt att dessa ska användas effektivt och samutnyttjas av verksamheter som drivs på olika tider.

Behoven av utvecklade och nya idrottsanläggningar är inte enbart knutna till möjlig verksamhetsyta utan servicefunktioner som omklädningsrum, läktarkapacitet, förrådsytor, ytor för verksamhetsdrift och skötsel är också viktiga att beakta².

¹ Idrottens samhällsnytta, Riksidrottsförbundet, 2017

² Behovsanalys – idrottsanläggningar (KFN 2022-05-23 § 48)

1.2 Behov

Kultur- och fritidsförvaltningen har både i Anläggnings- och lokalbehovsanalysen (KFN 2022-08-29 § 61) och Behovsanalys- idrottsanläggningar som fastställdes 2022 (KFN 2022-05-23 § 48) identifierat behovet av utveckling av nya idrottshallar.

Idrottshallarna används mycket och Tyresö har en hög andel deltagartillfällen per idrottshall i jämförelse med andra kommuner. Idrottshallarna är den anläggning som nyttjas mest i Tyresö.

Utifrån tidigare insamlad data för verksamhet i Tyresö kopplat till prognosen för befolkningsökningen så bedöms behovet av en idrottshall i anslutning till Njupkärrs skola tillgodose utvecklingen i rätt riktning. Placeringen av en idrottshall vid Njupkärr skola kan även möjliggöra för Bergfotens skola att nyttja den. Beroende på hur utformningen av den nya idrottshallen blir så kan nya verksamheter utvecklas i området.

Under 2019 och 2020 så arbetade de större specialidrottsförbunden, som främst nyttjar idrottshallar, tillsammans fram ett koncept för att utmana den traditionella utformningen av idrottshallar som sett i stort sätt likadana ut under hela 1900-talet. De kallade konceptet för Framtidens Idrottshall³. Den moderna idrottshallen för idrott och skola ska kännetecknas av yteffektivitet och multifunktionalitet, vilket går i linje med de behov som kultur- och fritidsförvaltningen har identifierat.

En nödvändig förutsättning för föreningsdriven idrott att nyttja idrottshallar och anläggningar är bland annat förvaring. Skolans och föreningsidrotternas behov av förvaring utgår ifrån samma grundläggande principer, det skall finnas tillräckligt med förvaringsutrymme och det skall vara lättåtkomligt. Mängden och typen av redskap i föreningsidrotten är beroende av antalet deltagare och verksamhetens inriktning. De flesta redskapen förvaras på vagnar och det är en stor fördel om redskapen kan rullas rakt ut från förråden in i hallen.

Däremot så skiljer sig beteenden åt vad gäller att byta om i samband med idrottslektion eller träningspass i föreningen. Medan standardbehov för skolor oftast består i att ha två omklädningsrum till varje klass, ett för pojkar och ett för flickor, så kan föreningsverksamheten ha andra behov. Föreningsdriven aktivitet i idrottshallar nyttjar i större utsträckning omklädningsrummen som en plats för samlingar och genomgångar och därmed i större grupper.

Ett annat behov för föreningsdriven verksamhet är att kunna anpassa idrottshallens storlek med exempelvis ljudtäta ridåväggar. På så sätt kan flera grupper använda ytorna samtidigt och med fördel ha många aktiva igång men i mindre grupper. Kultur- och fritidsförvaltningen ser med fördel möjligheten att göra indelning av idrottshallen i tre delar istället för två.

Ur perspektivet gällande ytor för utomhusverksamhet i anslutning till idrottshallen för både skola och föreningsdriven verksamhet på kvällar och helger så vill kultur- och fritidsförvaltningen belysa behovet av toaletter, förråd och omklädningsrum som är tillgängliga från utsidan av byggnaden. Med goda möjligheter av den karaktären så möjliggör det för verksamhet både i idrottshallen och på konstgräsplanen utomhus vilket effektiviserar användandet.

Andra behov som Behovsanalysen – idrottsanläggningar⁴ visade är att möjligheten till andra typer av lokaler för mindre idrotter bör beaktas i samband med byggande av idrottshallar. Två verksamhetsbehov som identifierats i Tyresö är möjligheter för en skyttelokal och danssalar. Skyttet har specifika behov och befintlig lokal har idag stora brister. Paraskyttet är på frammarsch i Sverige och det finns ett stort intresse bland ungdomar. Lokalerna skulle behöva anpassas så att de fungerar för personer med fysiska funktionsnedsättningar, vilket ses som en möjlighet i och med en nybyggnation.

³ Konceptprogram för Framtidens idrottshall, Gymnastikförbundet, Basketbollförbundet, Volleybollförbundet, Innebandyförbundet, Handbollförbundet och White Arkitekter AB, augusti 2020.

⁴ Behovsanalys – idrottsanläggningar (KFN 2022-05-23 § 48)

Konståkning- och gymnastikföreningarna använder ofta danssalar vid träning. Vilket också kan ses som en möjlighet att utveckla vid en nybyggnation. Dansverksamhet har behov av speglar, ljudanläggning och anpassat golv och därför är gymnastiksalar inte optimalt. Kultur- och fritidsförvaltningen vill därmed lyfta dessa behov i samband med byggnationen av en ny idrottshall. Beroende på Idrottshallens utformning så kan verksamhetsanpassade lokaler läggas till i utrymmen i förslagsvis en bottenvåning.

I samband med nybyggnationen av en idrottshall vid Njupkärrs skola ser Kultur- och fritidsförvaltningen goda möjligheter till att verka för att minska trösklarna till en aktiv fritid för fler barn och ungdomar. Dels för det geografiska läget så att fler får närhet till en idrottshall där föreningar kan bedriva verksamhet men också möjligheten att använda delar av lokalerna för Fritidsbanken. Fritidsbankens verksamhet syftar både till att vara en möjlighet till att kostnadsfritt låna material för att prova nya aktiviteter men också att vi ur miljösynpunkt återanvänder sport- och friluftsmaterial fler gånger. Kultur- och fritidsförvaltningen vill därmed lyfta behovet av utrymmen i anslutning till idrottshallen som blir utformade för Fritidsbanken.

Att flytta Fritidsbanken från befintliga lokaler till denna plats bedömer Kultur- och Fritidsförvaltningen kunna utveckla den verksamhet som finns idag. Dels då befintliga lokaler idag har brister i tillgängligheten. Att vara begränsad att ta sig in i lokalen, röra sig runt och orientera sig bland utbudet gör att möjligheten till delaktighet och inflytande minskar⁵. Med större och mer tillgängliga lokaler och även möjlighet till utökad mängd utrustning skulle Fritidsbanken kunna möjliggöra utbudet för fler. Men också utifrån ett arbetsmiljöperspektiv. Att arbeta i lokalerna idag är på många sätt utmanande då uppsikten av alla rum och vrår är svår vilket upplevs som otryggt. Sist men inte minst så skulle placeringen av Fritidsbanken i anslutning till en skola även öppna upp för samverkan på dagtid för både rast- och fritidsverksamhet.

Uppskattning av m2 behov utöver idrottshallens utformning

Typ av lokal	Behov av kvadratmeter
Skyttelokal	ca 200 m2, utformningen behöver vara på längden (minst 15x12)
Danssal	80 m2
Fritidsbanken	400 m2

1.3 Koppling till kommunens mål och särskilda uppdrag

Behovet kan kopplas till två av kommunplanens mål; Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster för de som bor, verkar och vistas här, nu och i framtiden och Hållbar ekonomi – kostnadseffektiv, balanserad och cirkulär.

Till det finns två politiska mål som anknyter till leveransmålet som är för relevans för de behov som Kultur- och fritidsförvaltningen definierat av utvecklingen av Njupkärrs idrottshall; En meningsfull vardag och fritid för alla och Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö.

⁵ En fritidsbank för fler, Fritidsbanken 2022

2 Vad är den förväntade nyttan?

Nytta	Typ av nytta E/K	För vem/vilka	Uppskattad nytta i kronor eller förväntad nytta i kvalitet
Ökad tillgång till tider i idrottshall	K	Föreningar som bedriver verksamhet i idrottshallar och dess medlemmar	Fler attraktiva träningstider och föreningsverksamheten ges möjlighet att växa
Närhet till idrottshall för utövare	K	Personer som bor i närområdet	Närheten till anläggningar/idrottsmiljöer har flera positiva hälsoeffekter
Möjlighet till samnyttjande av idrottshall och tillhörande ytor	E/K	Föreningar som bedriver verksamhet i idrottshallar och dess medlemmar	Effektivt nyttjade anläggningar bidrar till kostnadseffektivitet
Potential att nya verksamheter etablerar sig i området	K	Föreningsverksamheter som idag har begränsade möjligheter till utveckling	Ett rikt utbud av anläggningar och idrottsmiljöer skapar valmöjlighet till idrott
Potential att öka aktivitet i närheten av anläggningen under kvällstid	K	Personer som rör sig i närområdet	När platser aktiveras av verksamhet av olika karaktär så ökar upplevelsen av trygghet
Öka tillgängligheten för Fritidsbanken	K	Personer med funktionsnedsättning	Med likvärdiga möjligheter för invånare att kunna låna material och prova på olika aktiviteter ökar möjligheten till delaktighet och inflytande
Öka Fritidsbankens utbud	E/K	Alla potentiella låntagare i Tyresö kommun	Större möjligheter att tillhandahålla material påverkar den cirkulära ekonomin positivt

3 Vad blir konsekvenserna om inget görs?

Att inte planera för effektivt användande av kommunens idrottshallar och anläggningar riskerar i första hand att kommunen får utmaningar med att hyra ut idrottshallen på kvällstid. Om idrottshallen inte blir nyttjad i den utsträckning den skulle kunna under möjlig uthyrningsbar tid

Behovsanalys

Arbetsnamn: Njupkärrs Idrottshall

Författare: Annika Wegnebring

Datum: 2023-02-14

Version: [Klicka här och skriv]

Sida: 5 (5)

så minskar det i sin tur kostnadseffektiviteten. Det riskerar också att anpassningar och förändringar i projektet behöver ske i efterhand vilket med stor sannolikhet kostar mer än om planeringen hade skett vid projekteringen av idrottshallen.

Att planera för vilka ytor utöver idrottshallen som är möjliga att få med i projektet kan möjliggöra för de lokalbehov som kultur- och fritidsförvaltningen har identifierat i behovsanalysen – idrottsanläggningar, vilket i sin tur skulle möjliggöra en utveckling för de föreningsverksamheter som idag har en stor brist i sina befintliga lokaler alternativt saknar ändamålsenliga lokaler. Planeras inte dessa typer av lokaler in så kvarstår behovet för den verksamheten.

Möjligheten att samlokalisera Fritidsbanken till idrottshallen och området för Njupkärrs skola bedöms som tidigare nämnt utveckla verksamheten. Om en samlokalisering inte är möjlig så kvarstår Fritidsbankens bristfälliga lokaler och möjligheten för invånare som idag inte har möjlighet att ta del av utbudet får det även fortsatt.

4 Kontaktuppgifter

Namn	Enhet och roll	E-post	Telefon
Annika Wegnebring	Fritid- och friluftsutvecklare, Fritid- och friluftsenheten	annika.wegnebring@tyreso.se	0857828460
Susanne Svidén	Chef, Fritid- och friluftsenheten	susanne.sviden@tyreso.se	0857829103
Inger Lundin	Förvaltningschef, Kultur- och fritidsförvaltningen	inger.lundin@tyreso.se	0857829763